

haanden komme til at trænge til Kirker, maa have Raad til at bygge dem selv. De ere i Forvejen saa gunstig stillede og have saa mange Fordele fremfor det øvrige Land, at man virkelig ikke kan blive ved med at bevilge dem Begunstigelser paa alle Omraader. Jeg vil stemme for Bevillinger til Kirker ud i Landet, hvor der er en tynd og fattig Befolkning, og det er rimeligt, men i Byer, som ere rige og have Raad til selv at besto deres Kirker, vil jeg raade til, at vi forandre den Praksis, vi ere inde paa, ved at gaa bort fra Bevillingerne dertil. Thi hvis vi gøre det, vil det føre til, at Aarhus kommer til næste Aar og Horsens maaske til næste Aar igen. Den Praksis, man er begyndt paa i Fjor ved Bevillinger til Aalborg og Kjøbenhavn, maa vi i Tide tage Afstand fra, vi komme nemlig ellers ind i en hel Svikmølle. Byerne vokse og blive store i Kraft af Toldbeskyttelsen og i Kraft af, at de ere Knudepunkter, og de afbefolker Landet rundt om, og der opsamles store Værdier i Byerne, og saa vil man have, at hver Gang de paa kunstig Maner ere blevne store, og der er større Trang til Kirker, skal man bevilge Midler dertil. Det mener jeg, vi i Tide maa tage Afstand fra, og, som jeg sagde før, er der endelig Trang til det, saa lad dem selv bygge. Jeg har ondt ved at forklare for mine Vælgere, hvordan det kan være, at de skulle betale deres egen Præst gennem Præstetienden, og deres egen Kirketiende, og at de saa for en Dels Vedkommende maa svare deres Kongetiende til Præstelønninger i Randers. Selvfølgelig kan det i og for sig være de gode Landboere i Randersegnen ligegyldigt, hvor de svare deres Kongetiende, men det gør dog en Forskel for de Randers Borgere, at de ikke skulle betale deres Præstelønninger, som vi andre maa.

Naar Forholdet er det, at Købstæderne ere favoriserede ikke blot paa den Maade, jeg nævnedes før, men ogsaa der ved, at vi Landboere betale en Del af deres Præstelønninger, er der ingen Grund til, at vi skulle give Statstilskud til deres Kirker. Jeg tror nok, at Gejstligheden stiller sig, som den gør, fordi den mener, at det fremmer Kristendommen, men jeg tror, at den forregner sig, Jeg ved, at Biskoppen i Aarhus er meget ivrig for disse ny Kirkebygninger. Der staar i Bladene, at han ogsaa har faaet nedsat en Kommission, der skal arbejde for en ny Kirke i Aarhus. Jeg tror, at det er forkert, man fremmer ikke den religiøse

Trang ved at bygge Kirker. At man faar saadanne Rammes derfor, hjælper ikke, skal der gøres noget, gælder det om, at man faar gode Præster, og at Forholdene i Kirken i det hele taget blive ordnede saaledes, at der virkelig bliver kaldt paa den religiøse Trang. Jeg vil da gerne henstille til Kultusministeren, at man ikke bliver staaende ved disse Rammes, men hvis der skulde være Trang til Kirker, eller med andre Ord, hvis Rammerne ere for snævre til, at Kristendommen kan udfolde sig i dem, lad os saa gaa til at faa noget gjort ved Grundlovens Løfteparagraf 75, hvori der staar, at Kirkens Forfatning ordnes ved Lov. Det er dog for galt, at der, 50 Aar efter at vi have faaet Grundloven, endnu skal staa en saadan Løfteparagraf hen, skønt det drejer sig om et af de allervigtigste Spørgsmaal for det religiøse Liv. Selv om man udnævner Præster og bygger Kirker, er det ikke nok. Vi have set, at hvor der er Trang til Kristendom, kan Befolkningen bygge Forsamlingshuse og Valgmenighedskirker, og Pengene ere gaaede rask ind dertil. Det har man gjort og gør det endnu den Dag i Dag, fordi der er vakt et religiøst Liv. Lad os faa en Kirkeforfatning, lad os faa Menighedsraad, saa skal jeg for mit Vedkommende ikke have noget imod, at de faa Ret til at raade over de kirkelige Midler, og saa vil der kunne blive Raad til at bygge Kirker og til at lønne Præster, saa vil det vise sig, at hver Gang der er Trang til at bygge en Kirke, skal Menigheden nok faa Raad til det. Men som Stillingen er nu, mener jeg, at vi i Tide maa sige stop til disse ny Kirkebygninger i Byerne, thi der er ingen Ende derpaa, og det er urigtigt over for Landboerne, som ikke kunne være tjente dermed, og det er ikke det, som egentlig fremmer Kirkelivet. En anden Sag er det, hvor det drejer sig om Domkirker eller lignende Kirker, som have kulturhistorisk Betydning. Til Restavrering af saadanne kan der gives Tilskud, men ny Kirkebevillinger til de rige Byer mener jeg, at vi skulle tage Afstand fra. De have kun rent lokal Betydning og gavne kun den paagældende By. Var Randers kommen og havde bedt om Tilskud til en Uddybning af Randers Fjord, for at Besejlingsforholdene kunde blive bedre, skulde jeg med Fornøjelse have stemt derfor, fordi det tillige har Betydning for Omegnen. Dette er derimod rent lokalt, og for en saadan rig By med mange rige Borgere er det en let Sag at bygge en Kirke. Have de endelig saa stærk en Trang der-